

[Gudme.]

hvilke betragtninger man nu selv gør sig, melder sig jo også det spørgsmål, om man overhovedet skulle have valgt at udvide adgangen til omprioriteringer.

Der er et modargument, der må gøre sig gældende, hvad enten det drejer sig om ejerskifte eller om om- og tilbygninger, og det er, at vi stadig væk, lige siden vi fik reformen i 1970, har set en stadig øget strøm af obligationer gå over fondsbørsen. Man troede, at de begrænsninger, man fik, skulle virke til, at der kom et mindre udbud af obligationer, men mængden er blevet stadig større og større. I går tror jeg det var 37 mill. kr., man omsatte derovre.

Der er nogle, der siger, at det skyldes, at de låneudmålingsregler, som kreditforeningerne anvender, i virkeligheden ikke er restriktive nok, og selv om de er det, tager kreditforeningerne ikke hensyn nok til dem. Det er muligt. Der er andre — det gælder jo især hr. Guldberg — der siger, at det, som ministeren af og til siger og gør, kan virke til, at folk bliver urolige, og så bygger de huse, og så tager de lån, og derfor får vi flere obligationer på børsen. Det kan også godt være, det er det, der gør sig gældende.

Det skal jeg ikke dømme om, men jeg synes, der er grund til at slå fast, at realkreditreformen endnu ikke har haft den sanerende virkning på obligationsmarkedet, som man havde håbet, og derfor er det selvfølgelig betænkeligt at slippe flere obligationer løs ved en lovændring som denne.

På den anden side må det erkendes, at begge de valgsituationer, som ministeren har valgt imellem — ejerskiftesituationen og om- og tilbygningssituationen — mange gange er udløb for et rimeligt behov for en bedre prioritering end de kun 10-årige lån. Vi må i ejerskiftesituationen erkende, at der ofte savnes penge. Pantebreve forfalder ved ejerskifte; det var tidligere mere almindeligt, end det er i dag, hvor der ofte kun betales et mindre ejerskifteafdrag, men står der gamle pantebreve i en ejendom, forfalder de, og så savner man penge, og i særlig grad savner man jo penge, efter at ministeren og hans fæller samt de håndgangne mænd fra SF i september i fjor gennemførte en 2½ pct. afgift, som jo yderligere dræner sælgers likviditet, så af den grund i hvert fald kunne der være behov for at optage yderligere lån

ved ejerskifter, så man kunne betale de stempelafgifter og andre udgifter, som følger, når man sælger sit hus.

Men om- og tilbygningerne fremkalder også et behov og et anerkendelsesværdigt behov. Det er vel i virkeligheden et spørgsmål, om vi ikke mange gange tvinger folk, der har for lidt plads i deres nuværende hus, ud i den situation, at de vælger at bygge et nyt hus, for så får de byggemoms, så længe det varer, og så får de 30- plus 20- årige lån, men hvis de skal bygge til, får de ingen momsfratagelse, og så får de også de kortfristede lån og altså foreløbig, indtil ministeren trykker på udløserknappen i henhold til det ændringsforslag, han vil stille, kun 10-årige lån. Så er det vel et berettiget spørgsmål at stille: er der ikke mere ræson i, at folk i stedet for at skulle bygge nye huse, som de måske egentlig ikke har brug for, skulle have adgang til at foretage en om- og tilbygning, der gør, at det hidtidige hus fornuftigt prioriteret i virkeligheden opfylder deres behov?

Vi er altså ikke sikre på fra vort partis side, at der er valgt rigtigt, og vi må derfor forbeholde os vor stilling og under udvalgsbehandlingen se nærmere på, om det i virkeligheden ikke ville være rigtigt at bytte om, sådan at man satte om- og tilbygning forud for ejerskifte, hvis man da overhovedet skal gennemføre denne udvidede adgang.

Men hvis det bliver ejerskifte, har jeg en ikke uvæsentlig indvending mod den udformning, som ministeren har givet reglen om ejerskifte, altså lovens § 13, stk. 1, nr. 7, for her nævnes nemlig kun ejerskifter af parcel- og rækkehuse til helårsbeboelse. Hvad med ejerlejlighederne? Hvor er de henne? Er det med vilje, eller er det med hvad, at de ikke er kommet med i lovforslaget? Jeg må indrømme, at ministeren er på forhånd mistænkt; det er nok med vilje, de ikke er med. Men hvorfor? Jeg tror, det er en politisk tvangstanke hos socialdemokratiet og SF, at ejerlejligheder skal lægges for had. Men faktum er, at ejerlejlighederne ved boligforliget i 1966 blev lyst i kuld og køn som et begreb; der blev i dansk lovgivning indført en mulighed for omsætning, for beboelse, for prioritering. Nogle af dem — eller måske snarere ejerlejlighedernes forældre — artede sig ikke så godt i de første vækstår, og vi fik nogle vildskud, vi fik noget